

kreditne ustanove v pomoč malim posestnikom, naj skrbi za revno ljudstvo, da mu ni treba preseljevati se v takem številu v daljno Ameriko. Na te pogoje, pravijo lakonično „Národní Listy“, ne more česki narod resnobno odgovoriti; program českega naroda je temeljito osnovan in očitno izrečen v več adresah deželnega zbora; brošura „Smluvme se!“ žalibog! ne vé ali neče o njem ničesa vedeti. K temu dostavljajo „Národní Listy“ te-le pomenljive Riegerjeve besede v zadnjem deželnem zboru: „Ako nas kličejo v cislajtanski parlament zavoljo tega, da bi tamo bili protitežje (Gegengewicht) proti Magjarom in da bi pomagali vzeti jim, česar bi jim mi ne bili nikdar dovolili, za tako nalogo se lepo zahvaljujemo.“

Národne stvari.

Kako si nemški Štajarci národno ravnopravnost mislijo?

Nemški časniki prinašajo, da je okrajni zástop slovensko-bistriški na doljnem Štajarji izrekel enakopravnost (Parität) nemškega in slovenskega jezika, ter prosil naredbe, da bi se v ljudski šoli oba jezika enako učila. Vsled tega se je neki deželni odbor graški obrnil do c. k. namestništva, naj bi ukazalo labodskemu konsistoriju in c. k. okrajnim uradnijam, da bodo skrbele, da se enakopravnost obeh jezikov po južnem Štajarji že precej prihodnje šolsko leto vpelje, tako, da bo vsem otrokom mogoče nemščine se učiti, a nemški otroci da prejmejo ne samo prvi, ampak tudi dalji poduk samo v nemškem jeziku.

Ako je to res, kar časniki pišejo, bo to pač enakopravnost, ki le na eno stran visi, in ki se od tiste, že po cesarji Jožefu vpeljane naprave, ki je toliko let in let vsak napredek naše ljudske šole zadrževala, s pravim imenom germanizacija imenovane, niti za las ne razločuje!

Prosimo štajarske domoljube, da bi nam razložili, kaj je resnice v tej novici.

Dopisi.

Iz Haloz. R. B. — Haloški Slovenci razumniki, oziroma duhovniki, bivši dne 8. vel. srpna zbrani pri sv. Barbari na Belem o priliki duhovniške skupščine so sprejeli soglasno predlog: naj se mahoma razpiše darilo 50 gold. za najboljšo glediščino igro zgodovinskega zadržaja, in sicer „Svetopolkova oporoka“ (sloga; posamne paličke, breme zvezanih paličk), kar je s tem učinjeno. Krasnoslovni pisatelj ima lepo prilžnost ugodno se sprehajati v slavni dôbi Cirilovi in Metodovi, ter polagoma prestopiti k Svetopolkovi smrtni postelji, kjer naročuje slogo svojim trem sinovom. Po vsem delu mora veti iskreni národni duh, tako, da tudi segreva bralca ali poslušalca. Rok skladanju in pisanju seže do novega leta 1868. leta. Rokopisi naj se pošiljajo R. B-u. P. p. Zavrč.

Iz Haloz. R. B. — V pastirskem bogoslovju se nam je razkladalo, da se more od vsakega propovednika in govornika nekaj naučiti: ali stavnega ali konči nekavnega, to je, kar je treba posnemati, ali česar se more ogibati. Isto sme veljati o narodih, njih navadah, običajih, značajnosti in raznih drugih razmerah; vsak narod, da-si največi sovražnik, ima nek znak ali znakovke, kateri ga poveljujejo. Ne hotè navajati Lahov in njihove narodne značajnosti, njihove goreče ljubezni do svoje narodnosti in jezika, ktereга nikoli ne tajé, nego se ga poslužujejo v vseh mogočih okolnostih, omenjam v

tem krepki in vzorni primer oholih, Slovenom sovražnih in krivičnih Magjarov, kateri imajo svojo narodnost za največo svetinjo na zemlji, svojo domovino za najlepšo na vsem svetu; za to dvojico je pripravljen Magjar vse darovati, tudi umreti. Zato pa skoro ni primera, da bi se on potujil, da bi odpadel zatajivši svoj jezik, svojo narodnost; bi li se kaj takega pripetilo, sonarodnjaci bi mu rekli, da je znorel, da se mu kolesce vrtí v možganih. Oj bože mili! kamo sreče, da je dopuščeno o Slavenih poprek, a o Slovencih posebno posvedočiti toliko stalnost in narodno značajnost! Pogledavši povrhoma v listove neukanljive zgodovine, ne moremo nego priznati, da je ogromna množina slovenskega naroda prepustivša jezik in narodnost postala tvarina, orodje in mastilo tujcem. Ne jemljé ozira na tožne razmere raznih slavenskih pokolenij spominjam samo Slovence. Kje je bila meja med Slovenci in Nemci pred tisoč leti? kje na Koroškem? in kje je danes? Te nezgode pripisujem sicer nesrečnim in neugodnim okolnostim, pa vendar tudi veliko krivnjo nosi nedostatek narodne zavednosti, narodnega ponosa. Toda prestopimo v novejšo dôbo; na koliko učiliščih, vsaj vseučiliščinih stolicah so sedeli in še sedé sinovi slovenskih mater, delajoči za tujstvo v tujem jeziku, ne zmenivši se svojih zapuščenih bratov, niti črtice zanje s svojim pisalom ne potegnivši, ne mareči ničesar za slovenstvo, ne skrbeči po svojih sposobnostih in zmožnostih za dušni razvoj in napredek, kateri mora imeti narodno stalo; isto veljá o mnogobrojnih, nekoliko priletnejših pravnikih, da ne govorim o celih kopah, saj karavanah odpadlih slovenskih uradnikov in nekterih duhovnikov na Štirnem, o nevednih mestjanih, ljudskih učiteljih, o kmetih, zlasti županih, kateri se dajo za nos voditi strastnim nemškutarjem. Res o toliki abotnosti in grozovitni sramoti svet nima primera v Evropi, da bi zlasti obilo sposobnjakov zapuščalo narodno slovensko zastavo, ter prestopalo v sovražniški tabor, kjer služi namenom druge narodnosti. Vozeči se po železnici opazuješ, da vsak človek s svojim sonarodnim tovaršem se razgovarja v narodnem jeziku, le Slovenec se rad napenja po nemških kolomerih razkrivati svoje misli. Sčednimo se vendar, ne bodimo gnjusna iznimka v omikanem svetu, marveč kažimo se, nalik naobraženim inorodnikom, ponosni svoje lepe in mile besede v vsakem društvu na Slovenskem, zahtevajmo po zakonitem poti vselej brez straha svoje pravice, bodi si ured te ali one vrste. — Kaj bi p. Lah ali Magjar rekel, če bi mu okrajni zástop postavljen za laški ali magjarski okraj vse dopisoval in naročeval v nemščini? Ptujski zastop je izvoljen za 43 tisoč Slovencev, in glej, odbor se drzne, kakor okrajni ured, vsa naročila pošiljati v nemškem jeziku.* Je li tako ravnanje pravo? je li pravično? Tako slovenski iznejeverjenci rovajo z dvoreznim nožem v svojem mesu, na svojo in naroda sramoto in pogubo, čikoši in kanasi jih devljejo v sramoto. Magjar se bori za celokupnost ogerske države, ne gledé na raznorodnost; Slovenci pa samo zahtevajo skupnost vseh zdržema živočih Slovencev, in še tega nam ne privoščijo. Naša naloga bodi skrbeti, da se nijeno dete več ne potuji, da se nam nijena gruda zemlje ne odvzeme. — Za besedo Krempeljnu na čest 1. kimovca obhajati se imajočo dobili smo med drugimi prekrasno glediščino igro „Samo“ prvi slovenski kralj, kateri je pri-sojeno prvo darilo; tudi druge priprave se marljivo

*) Lani smo o važnih dogodbah prebirali na županskih stenah viseče „cesarske razglase“ natisnene v slovenskem jeziku; uredniki in drugi enake vrste možaki pa nam Slovincem hočejo samo nemščino polagati, ktere naš narod ne razume in je razumel nikoli ne bode.

veršé; dleto pridno dolbe kamen za podobo-zgodovino, ktera bode dično kazala sedanjem in potomcem torišče, kje počiva lupina blagega in črstevega duha, neopešane slova pisatelja in buditelja narodne zavednosti.

Trebovlje 8. avg. — Tudi pri nas in sicer prav blizu železnice imamo toplice. Že zdavno je bilo znano, da nekaj v Trbovšci, nekaj tikoma potoka so gorki izvirk, kajti tamošni mlin v nobeni zimi ni zamrznil, in ženske so v hudem mrazu bôse v potoku prale. Pred kakimi 10 leti sklenili so trije možje kraj izvirkov in še nekaj zemljišča okoli kupiti, in sčasoma kopališče narediti. Postavila sta letos gosp. Eihelter, oskrbnik premokopa, in g. Pust, naš župan, čez tople izvirk lično poslopje z dvema sobama, s prostornim kopališčem in drugo potrebno pripravo. Toplica meri 25 stopinj gorkote in nima rudninskih delcev v sebi; pa bi sčasoma vendar mnogo obiskovalcev dobila, ako bi se dala voda bolj na globoko dobiti. Dozdaj naraste komaj za 3 čevlje, k večemu na 3' in 4" na debelo, ker bližnji sosed, mož nekoliko trmaste glave, ne privoli, da bi pod njegov jez se cevi položile, po katerih bi lahko za seženj globočeje se dala toplica izpuščati, pa tudi kopališče za 3' globočeje narediti.

Iz Vélikoveca na Koroškem. †. (Letina.) Žito se je že srečno spravilo pod streho. Letina je bila sploh dobra, če je ravno tudi v spomladi (meseca majnika) sneg nekaj škodoval; pa vendar ne toliko, kakor se je mislilo. V naši okolici je pa žalibog vendar le toča veliko škodo napravila, posebno v bližnjih Trušnjah in na Djekšah, kjer je vse poljske pridelke pobila. Tako tudi v nekterih krajih na gornjem Koroškem. — Vse, kar je še na polji, prav lepo kaže. Sená in otave bo dosti, kakor tudi sadja, da je ravno nedavno neka nevihta malo škode napravila. Posebno iz bodske doline, kjer se izvrstno s sadjerejo pečajo, se sliši, da so drevesa prepolna lepega sadja.

Iz Topolovca na Primorskem 1. avg. — Ne zamerite drage „Novice“ priprostemu pisalcu, da vam tudi kaj o tukajšnjih zadevah sporoča. *) Tukaj bivajo sami kmetje, večidel revni — malokteri bogati. Razun kaplana ni nobenega v naši vasi, da bi gosposko sukno nosil. Naše kmečko ljudstvo je tudi še zeló priprsto in se z vnanjimi rečmi celó malo peča. Razun duhovnega pastirja tudi nobeden časnikov ne dobiva. Al ne misli, ljubi čitatelj, da bi bili vsi zatega del neotesani in zanikerni ljudje. Nekteri bi si pač radi slovanskih časnikov naročili, al kako, ker brati ne znajo? Pisal sem bil lani v 77. listu „Slovenca“, da mislijo šolo ustanoviti, al zdaj je, žalibog! zopet vse tiho o tem. Neki sicer visokospoštovan gospod duhovnik je na vso moč trdil, da prva dolžnost duhovnikova je skrbeti, da kmet le vola v hlevu pozná, vse drugo in celi svet naj mu ostane zakrit, ker po njegovih mislih je izobražen kmet slab kristijan! Ko zagledam časnik „Osservatore Triestino“ in pa „Gerader Michel“ na mizi njegovi, slovenskega časnika pa ne, sem pri tej priči imel ključ k njegovim besedam. Ker je spoštovani gospod sin slovenske matere, omolknil sem, se pokrižal in izdihnil: „žalostna majka slava!“ Harvoje.

Na Reki 5. avg. — Pri nas gosp. Cseh še vedno gospodari po svoji in magjarski splošni navadi. Posebno uradnikom ne cvetó rožice. Sicer pa imamo ljubi mir, odkar je počil glas, da pridejo ruske fregate pred Reko. Čeravno je bila ta novica malo verjetna, je Rečane vendar hudo prestrašila. — Gosp. prof. Trdina je od 1. julija t. l. v penziji.

Iz Adlešič 26. julija. (Po naključbi zakasnjeno.) — Čujte, dragi bralci, kaj vam povem. 2. dan t. m. smo

*) Drugi pot pride popis našega kraja.

bili vsi župani pozvani od župana iz Doblič pred našega g. predstojnika v Črnomelj, da se bomo divanili zavoljo nemškega učenja v naših šolah. Nate pozivnico, tako-le se glasi: „*Sie werden höflich ersucht mit beuden Gemeinderäten am 2. Juli d. J. in das Bez. Amt Tschernembl früh um 9 Uhr sogewis zu erscheinen, wegen Berattung die Schulsachen, bezüglich der Deutschenlehre.*“ Res se nas zbere nekoliko županov, ker je ravno tisti dan sejm bil v Črnomlji, sicer bi bil težko kdo prišel razun onih dveh, ki sta bila na pozivnici podpisana. Ko doidemo v kancelijo, se začne pogovor, da nam bi jako hasnilo, ako bi se pri nas v šolah nemško učilo pa tudi kaj malo slovensko. Tudi jaz jim nekaj odgovorjam i jim povem priliko, kako so na Gorenskem otroci nemške litanije molili rekši „pobite feronca.“ Na to besedo se eden županov na-me ozre in mi veli: ako ti ni po volji, molči, pa hodi ván. Jaz se obrnem i grem. Čul sem, da se je nekaj županov podpisalo. Dober tek mladini naši!

M. P., župan.

Iz Kranja 9. avg. (Poziv.) — V mestu našem se potrebuje izurjen učitelj godbe in petja, koji bi mladino po hišah in „čitalnične“ pevce v imenovanih umetnostih podučeval. Lahko bi tudi učil mladino po hišah šolske predmete nauka. V ta namen se je že lepo število rodbin podpisalo. Kdor želi ta posel prevzeti in več o tem pozvedeti, naj pošlje svoja spričevala in pisma g. županu M. Pircu. — V nedeljo 18. avgusta se bode v čitalnici naši s slovesno besedo obhajal rojstni dan Njih Veličanstva presvitlega cesarja.

Iz Ljubljane. Naša kmetijska družba je te dni po podružnici novomeški prejela od g. Jan. Mah-a, posestnika grajščine zlateneške, nekoliko jajčic, ki so mu jih izlegle japonske svilne (židne) gosenice tistega plemena, ki se redi od hrastovega perja (in ne od murbovega) in se jim Yama-mai pravi. Že lani je, kakor so „Novice“ povedale, marljivi svilorejec častiti gosp. Mah začel prvi na Kranjskem rejo teh novih gosenic, in iz lanskega pridelka pridelal je letos že več te živalice, ki se mu je prav dobro sponesla. Od tega pridelka je poslal zdaj kmetijski družbi v dar nekoliko semena, pa je tudi pripravljen, ga tudi drugim svilorejcem dati in sicer 25 jajčic za 1 gld. nov. den. Kdor se pred oglasi, ga pred dobí, pa naročnina naj se mu pošilja franco v Zlatenek na Dolenskem. Drugi pot bodemo razglasili njegov poduk, kako naj se izrejajo te hrastovke. Bog daj, da bi po sreči šla ta reja, ktera tam, kjer je še kaj hrastovine, obeta nov dohodek gospodarjem! Saj smo ga krvavo potrebni.

— (*Iz deželne odbora.*) V poslednjih dveh sejah je odbor zopet rešil nekoliko pritožeb zoper županijske sklepe. — Zastran ledenice, ki jo je 1864. leta mestni magistrat v tukajšnji bolnišnici zidal in dozdaj vžival, je odbor za potrebno spoznal, da zdaj, ko se v red devljejo vse bolnišnične zadeve, se tudi posestna pravica omenjene ledenice proti temu reši, da jo bolnišnica sama v posest vzame in se magistrat odškoduje za stroške zidanja; — pred končnim sklepom odborovim naj se pa zasliši mestni magistrat. — Vlogo oskrbnništva ljubljanske otročje bolnišnice, da bi se bolni otroci iz dežele namesti v deželno bolnišnico jemali v to mestno otročjo bolnišnico proti plačilu od 45 krajc. na dan, je rešil deželni odbor tako, da le v sili, kadar ne bi bilo prostora v deželni bolnišnici, naj vodstvo te bolnišnice po zaslišanji dotičnega zdravnika-primarija izroči v Ljubljano pripeljane otroka otročji bolnišnici.

— Slavna c. k. državna pravdnija v Ljubljani je poslala „Novicam“ sledeči dopis: „Nabira slovenskih

knjig, ki jo je c. kr. državna pravdnija na višje povelje vpotila v rabo kaznovalnicama v Karlovem in na Lan-kovicah, kamor se mnogo kaznjencev slovenskega naroda oddaja, je že doslej tolik vspeh imela, da se je z uradno sprejetimi knjigami vred že 254 slovenskih v 472 zvezkih omenjenima kaznovalnicama izročiti moglo. Znamenitnejših darov je sprejela od visokočastitljivega vodstva knezoškofijskega semenišča po darovih semeniških dijakov in visokočeščenega litijskega dekana gosp. Jož. Burgerja, dalje od slavne c. k. kmetijske družbe s posebno pripravnimi knjigami za poduk v raznih razdelkih kmetijstva; od slavnega društva slovenske Matice s prijaznim sklepom, da bode Matica tudi vpridhodnje kaznovalnicam po dva iztiska vseh svojih knjig darovala. Več takih pripravnih knjig so darovali gosp. dr. Janez Bleiweis, g. Jožef Blaznik, založnik „Novic“, tiskar g. Rudolf Milic, bukvovez g. Eduard Hohn, in mestne glavne šole učenik g. Andrej Praprotnik. Državna pravdnija se tedaj radostna poprijema prilžnosti za vse te rodoljubne darove, ki so v veliko podporo tehtnemu namenu kaznovalnic, jetnike tudi v občekoristnih vednostih podučevati in z branjem primernih knjig k dušnemu in državljanskemu njih zboljšanju pripomoči, v imenu c. kr. državne nadpravdnije vsem darovalcem javno zahvalo izreči, s tem pristavkom, da naj bi to dobrovoljno podpiranje nikdar ne vsahnilo, ter da bi pri vedno narašajoči potrebi vsi ljudomili dobrotniki blagovolili tudi v prihodnje še pripravnih knjig za kaznovalnice državni pravdniji pošiljati“.

C. k. drž. pravdnija v Ljubljani 10. avgusta 1867.

— Slavnoznan inženir dunajski in glavni inspektor Rudolfove železnice gosp. Fr. Kazda je sprejel trasovanje belaško-ljubljanske železnice; odbor za to železnico je dosihmal nabral za to delo 13.600 gold. Po takem le še malo manjka do 15.000 gold., ki jih bodo gotovo donesle domoljubne moči. Gosp. dr. Toman-a, ki ravno tako marljivo kakor prevdarno dela za spspéh te železnice, je odbor v poslednji seji pooblastil, da z gosp. Kazdom sklene dotično pogodbo.

— Ker je dozdanja cesarska cesta od Rateč v Krško vas konec meseca junija t. l. nehala biti cesarska cesta, zato so se po naznanilu c. k. finančnega deželnega vodstva od 27. junija 1867 cesarske cestninske postaje na tej cesti v Krškem, v Radni in v Logu s 1. dnevom meseca julija t. l. opustile.

— Gosp. Franc Povšè, naš nadepolni rojak iz Kresnic, je letos na ogerskem Altenburgu dovršil višjo kmetijsko šolo z izvrstnim vspehom, in se podá že ta mesec v službo za grajščinskega adjunkta v Litomišlju na Česko, kjer bode obilo prilike imel se še djansko izuriti v kmetijstvu in obrtnijstvu.

— Ker se ima od gosp. Jan. Kalistrovega ubogim katoliškim vdovam ljubljanskim zapuščenih 2000 gld. po odbitem desetem denarji podeliti 1882 gld. in so se — po razglasu v vseh ljubljanskih farah — za to miloščino oglasile 503 te milošnje prav potrebne vdove, zato je včeraj dotična velika komisija pod predsedništvom gosp. mestnega župana dr. Coste sklenila, da se 10 najrevnišim vdovam podeli po 10 gold., 90 drugim po 6 gold., 180 po 4 gold., 76 po 3 gold., 147 po 2 gold., da po takem vsaka ubozih vdov kaj dobi.

— Gosp. župan dr. Costa se je odpovedal tukajšnjemu historičnemu društvu, kterega delaven ud je bil, pa tudi jurističnemu društvu, kteremu je bil prvi tajnik in najiskrenejši prvi početnik. Národní župan noče biti nemškim učenjekom na poti, kajti lahko se mu primeri, da krivičijo tudi njega, da, ker je nemška knjiga bela vrana v Ljubljani, je on ovira „nemški učenosti“ na Kranjskem.

— Pošteni mestjani naši so se naveličali grdih čas

nikarskih psovek, po kterih se zavolj posamnega ponočnega tepeža, kakoršen se nahaja po vsem svetu in vsaki čas, črni mesto in dežela, kakor da bi bila tolovajev polna!! in zato so dali v „Laibacherico“ razjasnilo, kaj je resnica in kaj je laž in to prav strastna laž, rekši, da mirna in resnična razprava one dogodbe, v kteri se je kopica mladih ljudi sprla in ktere noben domoljub ne zagovarja, bila bi dober sad rodila, enostransko in strastno pretresovanje pa rodile še hujo razdraženost. Kdor, kakor dopisniki v „Triest“, „Telegrafu“ itd. tako grde reči raztresa po svetu brez pomislika, da škoduje celi deželi, pač nima ne iskric domoljubja, če tudi se ž njim baha na vse grlo. Ako pisuni ne odjenjajo od takih pretiranih psovek, s kterimi neprenehoma kalijo mir mestni, živa potreba bi bila, da za to poklicane državne oblastnije ravnajo po §. 19. tiskarne postave. — To je jedro onega razjasnila, ktero je nekoliko spoštovanih mestjanov v imenu mnogih družih poslalo v 182. list „Laibach.“ Veselilo nas je videti, da so veljavni možaki, kteri stojijo na čelu gospodarskih, trgovskih in obrtnijskih zavodov, stopili na noge in se očitno ustavili grdemu časnikarskemu početju; al čudno se nam je zdelo, ko smo v 182. listu „Laib.“ čitali podpise gori omenjenih domoljubov, kteri niso bili javnosti namenjeni (zato bi se bilo, ako bi bilo časa za to, dobilo na stotine podpisov), ampak namenjeni na posebnem listu le vredništvu „Laib. Ztg.“ v spričevanje tega, da sestavek ni anonym. V 183. listu „Laib.“ sicer beremo, da so se ti podpisi natisnili le po „Missverständniss-u“. Nam, kterim je vsa zgodovina onega sestavka iz popolnoma verjetnih ust na tanko znana, rečemo k temu „Missverständniss-u“ le: „Credat judaeus Apella!“

— „Polž, polž! pokaž' svoje rogé“ — tako se igrajo pri nas na Kranjskem paglovci in te vabnice smo se prav živo spominjali te dni, ko smo po „Bohemii“ v „Triesterici“ in „Tagespošti“ brali tako imenovano „Sensationsneueigkeit“, „da župan ljubljanski g. dr. Costa, ker je napadom „Sokola“ na nemške meščane s tem na roko šel, da ni pustil mestne policije vmes, ima suspenzije pričakovati; izprva se je svetovalo, naj se ljubljanski županiji popolnoma odvzame policija; vendar ta nasvèt ni obveljal, ker se je sprevidelo, da bi ne bilo prav, ako bi se za pregreške ali opuščanja odgovornost posamesnih nakladala na vso županijo.“ — Že dolgo se nam je dozdevalo, da si marsikomu strašno sline cedijo po zgubljenih egiptovskih mesnih loncih, zdaj pa imamo prav „schwarz auf weiss“, da se nismo motili; zdaj je „polž“ prav očitno svoje rogove ven pomolil, da bi potipal na dotičnem mestu „s predlogom: ali bi se ne dala mestni županiji policija popolnoma odvzeti“; al, kakor „Bohemia“ in pajdašici njeni pravite, na Dunaji ni obveljal ta predlog in tako si je, kakor gori omenjena vabnica na koncu pravi, polž sam „svojo hišo ubil.“ Prav se je zgodilo slinastemu polžu! — Sicer pa ne vemo, ali bi se bolj čudili hudobni predrznosti ljubljanskih pisunov, ki v tej pisavi očitujejo našemu županu, da v onem celó navadnem ravsu, ki ga že več časa prežvekujejo nekteri nemški časniki, ni svoje dolžnosti storil, ko je vendar v drugač težavnih mehikanskih in vojskinih časih svojo prevdarnost tako izvrstno vsikdar pokazal, — ali pa bi se smejali besedam gori omenjene korespondencije, ktera — kakor se od vseh strani pripoveduje — dva trgovska pomočnika in enega hlapca, ki so bili v oni ravs zapopadeni, proglašaja za „deutsche Bürger der Stadt.“ — Po časnikih raztrošena novica o suspenzii župana g. dr. Coste je le želja njegovih sovražnikov, družega nič, kakor je tudi zopet „Triesteričina“ laž, da je župan 11. dan t. m. šel na Dunaj.

— V graški „Tagespošti“ od 7. t. m. beremo čudno novico, da so graški Nemci slovenske dijake v neki gostilnici samo zato napadli ter jih pretepati začeli, ker so slovensko govorili, rekši, da se hočejo nad njimi „za svoje ljubljanske nemške brate“ maščevati. Ko bi slovenskim dijakom ne bili rojaki od muzičnega zbora na pomoč priskočili, Bog vedi, kaj bi bili Nemci iz njih naredili. Tako se bere v „Tagespošti.“ Tedaj imamo Slovenci tudi to lažnjivim nemškutarskim dopisnikom zahvaliti, ki so po svetu laž raztrosili, da Nemce preganjamo, čeravno nam mora vsak pošten Nemeč, ki med nami živi, popričati, da se zavolj nemške narodnosti nikomur niti las ni skrivil. Graške Nemce pa, ki se proti čisto nedolžnim tako po divjaško obnašajo, in posebno graške časnike, ki zoper nas tako mastne vvodne članke prinašajo, mi vprašamo: ali se bodo še kedaj upali drugim ljudem sirovost očitati, in posebno nas Slovence zavolj tega tako debelo kamenje metati? Ali ne bi marveč kazalo, najpred pred svojim pragom počediti?

— „Danica“ v 23. listu piše: „Triesterica“ in za njo „Laibacherica“ se močno boji za katoliško vero, ko bi se po kaki nesreči primerilo, da bi nam imel car zapovedovati, in kaj vestno svari katoliško duhovstvo zastran tega. To je vse prav in lepo. Če kdo, gotovo mi katoliški duhovni ne želimo ne ruskega žesla in ne caropapizma; če kdo, se mi zavemo velike dolžnosti do vere, cesarja in cesarstva; čudno se nam pa zdí, da se ti dve tetki takrat ne oglasite za cerkev, kadar mahajo po nji nemški Mühlfeldi, Herbsti in Šindlerji.

— Tudi 31. list dunajskega časnika „Reforme“ omenuje poslednjih dogodov v Pragi in Ljubljani ter konečno pravi: „Tudi mi grajamo ruske demonstracije, ponavljamo pa ob enem resni opomin do avstrijske vlade, da vsa preventivna in represivna sila ne bode v okom prišli tem homatijam; dajte tudi Slovanom kar Slovanom gré in to brž, in vseh nezgod bode hipoma konec.“

— „Zukunft“ se čudi, da so „Novice“ ministerski ukaz o ljudskih kranjskih šolah sprejele „mit einer bewunderungswürdigen übermenschlichen Ruhe.“ „Novice“ pa se nasproti čudijo, da se „Zukunft“ o abecedniku tako „echauffira“. „Novice“ nepremakljive stojijo na svojem programu, za katerim — tega so si v svesti — stoji velika večina naroda našega in kateri prej ali pozneje mora obveljati. Kar se ukazuje zunaj deželnega zbora, ne more obstanka imeti v ustavni državi. Na to trdno zaupamo. Zato pa tudi „mit Ruhe“ sprejemamo, kar se enostransko vpeljuje. „Nil admirari“, bodi-si tako ali tako, to je zdaj naše gêslo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Glavna stvar političnih novic danes in v prihodnje je razprava med deputacijama dunajskega in ogerskega zbora, da se izvé, koliko državnega dolga in državnih plačil vzame vsaka polovica cesarstva na-se. 30 poslancev sedi v tem zboru: 15 ogerskih in 15 neogerskih. Smelo bi se po tem misliti, da vsak pol je pravičen dvalizem; al, kakor se sliši, se Ogri v ta dvalizem ne bojo udali. Magjarska „Debatta“ šembrano čudno dvalizem razklada, rekoč: ogerske dežele naj plačajo 30, mi pa 70 odstotkov. Zbor bode tedaj imel težavno nalogo, gore znižavati in doline zasipati. Vlada je zboru dala vse potrebne pripomočke, namreč popis davkov od leta 1860. do 1865.,

kakor so spadali na Ogersko in pa nemško-slovenske dežele, in sploh vsa razjasnila, ki jih deputaciji potrebujete, da se pogodite: koliko pride na eno, koliko na drugo stran. Kakega predloga o tem jima ne bode stavila vlada, kakor se je izprva mislilo. Deputaciji ste si dale besedo, da ničesa ne razglasite, kar se bo pogajalo v zboru. Že je imel zbor nekoliko sej; al sukali so se pomenki v prvih sejah le o formalnih stvaréh, med katerimi je bila najvažnejša ta, kako bodo glasovali v predlogih: ali vsaka stran za-se ali vsi skupaj? Kakor se sliši, ogerska deputacija ne bode za to, da bi se direktni davki (to je, zemljiščini, hišni in drugi taki davki) za podlogo vzeli razdelitvi plačil, ker Ogri pravijo: naloženi davek še ne dokazuje tega, da je posestnik tudi v stanu odrajtati ga, in če je presilen, se iztirjuje po eksekucijah le s silo. Ogri so zato, da naj indirektni (vžitninski) davki bojo podloga, češ, da le ti so prava mera, ker nihče se ne more siliti, da bi več povžil kakor mu premoženje njegovo pripušča. Poslanci dunajskega zbora pa niso za to, ker trdijo, da ni gotovih izkazkov, koliko se na Ogerskem te ali une stvari povžije, ker se ne plača vžitni davek vselej na mestu, kjer se kaka stvar vživa; tako dohaja iz Českega, Marskega, Galicije itd. prav veliko sladkora in žganja na Ogersko, od kterege ondašnje fabrike vžitni davek odrajtujejo. Kako se bo tedaj vse to poravnalo in ali se bo porazumljenje doseglo, to le sam Bog vé. — Cesar Napoleon pride s cesarico in cesarjevičem 18. dne t. m. v Salzburg; dohod Njih Veličanstva našega cesarja in cesarice iz Išel-a v Salzburg je napovedan na 17. dan t. m. V Salzburgu mora vsak dan 20 do 30 cesarskih vóz pripravljenih biti. — Mnogo se še zmiraj, če tudi je „Wien. Ztg.“ rekla, da ni res, piše po časnikih o tem, da na mejo rusovsko blizo Krakovega pride 60.000 vojakov pod poveljstvom nadvojvoda Albrehta. — „Zukunft“ piše, da se zdaj v Slavonii začinja ponavljati, kar se je godilo pred na Reki. V Djakovo, kjer je stolica preuzvišenega škofa Strossmajerja, — stebra narodnega — pride neki velika vojaška posadka. Fml. baron Gablenz je obhodil vojaško granico, kateri je za zdaj zapovednik, pa mu je, kakor je sam rekel, še celó neznana. — Nekdaj narodni Mirko Bogović je zdaj véliki župan zagrebški namesto Iv. Kukuljevića. Finančni oddelek hrvaški pride pod ogersko ministerstvo. — Pravijo, da laška vlada ne bode s francosko potegnila, ako se boj začne med Francozom in Prusom. — Grška vlada se čedalje bolj oborožuje za vojsko nad Turka. Čedalje bolj se tedaj pripravljajo velike homatije na Turškem. — Veliki junak, vojvoda Mirko Petrović, predsednik starešinstva črnogorskega, oče vladajočega kneza Nikole Petrovića, kterege pozná cela Evropa po hrabrosti njegovi in pesmih junaških njegovih, umrl je 1. dné t. m. za kolero, še le 47 let star. Za Mirkom po pravici joče vsa Črnagora in žaluje ž njo celo slovenstvo, le Turki poskakujejo veselja, da je Črnagora zgubila o tej važni dobi takega junaškega vodja.

Listnica vredništva. Gosp. J. V-r v Kam: „Effekten-Lotterie“ ima v rokah c. k. deželno predsedništvo, ki ima svojo pisarnico v hiši „Fürstenhof“ imenovani v 2. nadstropji. Imenik izsrečkanih stvari je ravnokar prišel na svetlo in se dobiva v tej pisarnici. — Gospodarju M. Vič: Jemlje se ruski sirk; koliko in kako, je bilo popisano v 22. listu „Novic.“ — Gosp. M. M. v G: Imamo.

Kursi na Dunaji 13. avgusta.

5% metaliki 57 fl. 20 kr. Ažijo srebra 122 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 67 fl. 60 kr. Cekini 5 fl. 96 kr.